

До протоколу № 218
від 12 жовтня 2026 року

ВИСНОВОК
до проєкту Закону України
про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення освітніх
прав корінних народів України та національних меншин (спільнот)
України
(реєстр. № 16119-1 від 09.10.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 12 жовтня 2026 року на своєму засіданні (протокол № 218) розглянув в межах предметів свого відання проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення освітніх прав корінних народів України та національних меншин (спільнот) України» (реєстр. № 16119-1 від 09.10.2026), поданий народним депутатом України Мазурашем Г.Г. і зазначає таке.

Законопроект є альтернативним до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення освітніх прав корінних народів України та осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» (реєстр. № 16119 від 01.10.2026), поданий народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що метою прийняття акта є створення належних умов для підвищення якості навчання державною мовою та мовами національних меншин (спільнот) України та корінних народів України шляхом удосконалення законодавчого регулювання освітніх прав відповідних осіб, забезпечення можливості використання мов національних меншин (спільнот) України та корінних народів України в освітньому процесі, поряд із державною мовою, а також врахування їхніх мовних, культурних та освітніх потреб.

Як зазначив автор законопроекту Мазурашу Г.Г., альтернативний законопроект № 16119-1 спрямований на врахування зауважень представників румунської національної меншини до законопроекту № 16119 щодо забезпечення освітніх прав національних меншин і корінних народів України.

Комітет зазначає, що **основними відмінностями альтернативного законопроекту від основного є такі:**

1. Виключено формулювання «поряд із державною мовою» щодо гарантування права на використання мов національних меншин (спільнот) України та корінних народів України в освітньому процесі (зміни до статті 7 Закону України «Про освіту» та статті 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»).

2. Уточнено вимоги до володіння мовою відповідної національної меншини (спільноти) або корінного народу України представниками адміністрації закладів загальної середньої освіти: обов'язок володіння відповідною мовою передбачено для керівників закладів, без згадки про заступників керівників.

4. Передбачено обов'язок засновника в разі реорганізації або ліквідації відповідних комунальних закладів загальної середньої освіти забезпечувати підвезення учнів до іншого закладу освіти та у зворотному напрямку, зокрема для участі в освітньому процесі та позашкільних заходах.

5. Уточнено положення щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання: передбачено можливість не лише отримання завдань у перекладі відповідною мовою для осіб, які здобували освіту мовою корінного народу України або національної меншини (спільноти) України, а й виконання завдань цією мовою, за винятком завдань із навчальних предметів мовно-літературної галузі.

Заслухавши та обговоривши інформацію народного депутата України Мазурашу Г.Г., Голови Комітету Сергія Бабака, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. Відповідно до частини третьої статті 93 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» включити проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення освітніх прав корінних народів України та національних меншин (спільнот) України» (реєстр. № 16119-1 від 09.10.2026), поданий народним депутатом України Мазурашем Г.Г., до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України.

1.2. Відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення освітніх прав корінних народів України та національних меншин (спільнот) України» (реєстр. № 16119-1 від 09.10.2026), поданий народним депутатом України Мазурашем Г.Г., за результатами його розгляду в першому читанні відхилити.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій Бабака С.В.

Голова Комітету

Сергій БАБАК

